

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR.
din 13.02.2008**

497

Dosar nr.: 302/2007

Petiția nr.: 6073 din data 08.06.2007

Petent: N N

Reclamat: Ministerul Apărării

Obiect: modificarea legii 309/2002 privind recunoasterea si acordarea unor drepturi persoanelor care au efectuat stagiul militar in cadrul Directiei Generale a Serviciului Muncii in perioada 1950-1961

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

I.1.1 N N , cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului.

I.2.1. Ministerul Apărării, cu sediul în str. Izvor, nr.3-5, sector 5, București

II. Obiectul sesizării

2.1. Petentul solicită modificarea Legii 309/2002 privind recunoasterea si acordarea unor drepturi persoanelor care au efectuat stagiul militar in cadrul Directiei Generale a Serviciului Muncii in perioada 1950-1961

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1 Sesizarea se referă la Legea 309/2002, care în opinia petentului este incompletă deoarece se referă numai la militarii care au lucrat în detașamentul de muncă din Direcției Generale a Serviciului Muncii, nu și a militarilor care au lucrat în detașamentele de muncă din cadrul Ministerului Forțelor Armate.

3.2 Petentul solicită modificarea legii menționate pentru trei abuzuri care s-au

săvârșit asupra tinerilor ce au fost trimiși în cele două detașamente de muncă, și anume: încorporarea abuzivă de către comisariatele militare a tinerilor ce erau în planul de școlarizare și trimiși forțat în cele două detașamente de muncă; încorporarea abuzivă a tinerilor ce erau susținători de familie și trimiși să lucreze în cele două detașamente de muncă; stoparea tinerilor ce doreau să urmeze o școală preuniversitară sau universitară, chiar după terminarea stagiului militar pe motiv că părinții nu sunt membrii CAP. Tinerii încorporați în cele două detașamente de muncă nu și-au făcut decât stagiul militar obligatoriu, aceste detașamente fiind formate din toate păturile sociale ale societății.

3.3 Petentul susține că DGSM a constituit o anexă auxiliară a detașamentelor de muncă militară și un solicitant către MFA pentru a încorpora tinerii și a-i trimite în cadrul ministerelor deficitare cu forță de muncă. Militarii din detașamentele de muncă DGSM beneficiază de legea 309/2002 iar militarii din detașamentele de muncă MFA nu beneficiază de acest drept.

IV. Procedura de citare

4.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.2. Prin adresa cu nr.8351, din 14.08.2007 a fost citat petentul. Prin adresa nr. 8352 din 14.08.2007 a fost citat Ministerul Apărării, prin reprezentant.. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 04.09.2007.

4.3. Prin citații, Consiliul a solicitat părților să își prezinte punctul de vedere precum și orice mijloace de probe referitor la obiectul petiției, respectiv al susținerilor.

V. Susținerile părților

Susținerile petentului

5.1.1 Sesizarea se referă la Legea 309/2002, care în opinia petentului este incompletă deoarece se referă numai la militarii care au lucrat în detașamentul de muncă din Direcției Generale a Serviciului Muncii, nu și a militarilor care au lucrat în detașamentele de muncă din cadrul Ministerului Forțelor Armate.

5.1.2 Petentul solicită modificarea legii menționate pentru trei abuzuri care s-au săvârșit asupra tinerilor ce au fost trimiși în cele două detașamente de muncă, și anume: încorporarea abuzivă de către comisariatele militare a tinerilor ce erau în planul de școlarizare și trimiși forțat în cele două detașamente de muncă; încorporarea abuzivă a tinerilor ce erau susținători de familie și trimiși să lucreze în cele două detașamente de muncă; stoparea tinerilor ce doreau să urmeze o școală preuniversitară sau universitară, chiar după terminarea stagiului militar pe motiv că părinții nu sunt membrii CAP. Tinerii încorporați în cele două detașamente de muncă nu

și-au făcut decât stagiul militar obligatoriu, aceste detașamente fiind formate din toate păturile sociale ale societății.

5.1.3 Petentul susține că DGSM a constituit o anexă auxiliară a detașamentelor de muncă militară și un solicitant către MFA pentru a încorpora tinerii și a-i trimite în cadrul ministerelor deficitare cu forță de muncă. Militarii din detașamentele de muncă DGSM beneficiază de legea 309/2002 iar militarii din detașamentele de muncă MFA nu beneficiază de acest drept.

Susținerile Ministerului Apărării

5.2.1 Ministerul Apărării invocă excepția lipsei callității de reclamat a Ministerului. Ministerul arată că nu poate sta în această cauză în calitate de reclamat deoarece aspectele sesizate de petent nu sunt în legătură cu o anumită activitate desfășurată de instituția militară, activitate în urma căreia acestuia s-a fi creat o situație care să poată fi considerată discriminatorie comparativ cu o anumită categorie de persoane. Ministerul mai arată că în conformitate cu art 6 alin 1 din Legea 309/2002 *“Stabilirea și plata drepturilor prevăzute în prezenta lege se fac de către casele teritoriale de pensii și a municipiului București. Stabilirea situațiilor prevăzute în prezenta lege se face de către comisia, care funcționează în cadrul caselor teritoriale de pensii și a municipiului București, pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 pana la 6 martie 1945 din motive etnice, aprobată și modificată prin Legea nr. 189/2000, cu modificările ulterioare. Din comisia mai sus menționată va face parte și un reprezentant al centrului militar teritorial.”*

5.2.2 Reclamatul susține că Direcție Generală a Serviciului Muncii a fost înființată inițial cu denumirea de Serviciul Muncii prin Decretul nr.2/1950. La alin. 2 al art.1 din acest decret se precizează că “scopul Serviciului Muncii este de a utiliza rațional forțele de muncă a tinerilor prisos de contingent și de a participa la executarea lucrărilor de construcții de interes general”. De asemenea în dispozițiile art.2 din decret se arată că “tinerii care au satisfăcut stagiul în serviciu muncii se consideră a fi satisfăcut serviciu militar”.

5.2.3 În vederea adoptării unor măsuri reparatorii pentru anumite fapte și situații petrecute înainte de 1989 au fost adoptate și Legea 309/2002 privind recunoașterea și acordarea unor drepturi persoanelor care au efectuat stagiul militar în cadrul Direcției Generale a Serviciului Muncii în perioada 1950-1961 completată prin Legea 428/2003.

5.2.4 Deosebirea esențială între persoanele care au efectuat stagiul militar în cadrul DGSM și cele care l-au efectuat în unitățile militare este dată de statutul fiecărei categorii și nu de activitatea în sine. De prevederile acestei legi nu pot beneficia nici persoanele încorporate în cadrul Ministerului Forțelor armate în unități militare care aveau misiunea să presteze lucrări în economia națională cu atât mai puțin cadrele militare renumerate de altfel și care aveau un alt regim de muncă. DGSM a fost organizată în baza unor principii proprii de funcționare în subordinea Ministerului Construcțiilor și nu a Ministerului Forțelor Armate.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. **În fapt**, sesizare prin care se solicită modificarea Legii 309/2002 privind recunoasterea și acordarea unor drepturi persoanelor care au efectuat stagiul militar în cadrul Direcției Generale a Serviciului Muncii în perioada 1950-1961 astfel încât și persoanele care au satisfăcut stagiul militar în cadrul Ministerului Forțelor Armate să beneficieze de prevederile acestei legi.

6.2. **În drept**, analizând faptele reținute în acest caz, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.3. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheiriseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91)

6.4. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.5. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.6. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000, republicată.

6.7 Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, care a dat naștere sau nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire, preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei/petentilor, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoge sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.11. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 trebuie constatată o deosebire, excludere, restricție sau preferință. Sub aspectul circumstanței concretizate într-un tratament diferit, care întrunește elementul constitutiv al art.2 alin.1, și care față de obiectul dedus soluționării trebuie să fie materializat, Colegiul director reține că este supus analizei tratamentul la care susține petenta că a fost supusă la locul muncii de către angajator și alți colegi.

6.12. Potrivit definiției discriminării, tratamentul diferit trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit datorită unui criteriu.

6.13. Subsecvent reținerii unei împrejurări generice de tratament diferit, Colegiul Director se raportează la obiectul petiției pentru a analiza dacă ne situăm în câmpul unor categorii de persoane plasate în situații analoge sau comparabile. Curtea Europeană a Drepturilor Omului în analiza raportului de analogie sau comparabilitate a unor categorii profesionale a apreciat asemănările sau diferențele ce decurg din statutul profesiilor, condițiile de intrare în profesie, natura funcțiilor îndeplinite, modul de exercitare a funcțiilor respective, etc. (vezi cauza VAN DER MUSSELE v. BELGIUM, *Application no. 8919/80*, JUDGMENT, 23 November 1983, parag. 46)

6.14 Colegiul Director a analizat excepția ridicată de Ministerul Apărării referitoare la lipsa calității procesuale de reclamat în această spetă. Colegiul Director, având în vedere faptul că aspectele sesizate de petent nu sunt în legătură cu o anumită activitate

desfășurată de instituția militară, că aplicarea legii se realizează de către casele teritoriale de pensii, precum și faptul că Direcția Generală a Serviciului Muncii aparține de Ministerului Construcțiilor decide admiterea excepției invocate de către Ministerul Apărării.

6.15 Colegiul Director a analizat plângerea formulată de către petent din prisma definiției discriminării. Colegiul Director constată că se invocă o diferență de tratament între persoanele care au desfășurat stagiul militar în cadrul Ministerului Forțelor Armate și cei care au satisfăcut stagiul în cadrul Direcției Generale a Serviciului Muncii prin faptul că aceștia din urmă beneficiază de numite drepturi conferite prin Legea 309/2002 desi ambele categorii au desfășurat același tip de activitate. Colegiul Director, analizând documentele aflate la dosar, legislația în vigoare, constată că respectivele categorii indicate nu se află și nu se aflau în situații comparabile astfel încât tratamentul aplicat pentru cele două categorii să fie similar.

6.16. Colegiul Director ia act de faptul că prin Decizia nr 160/01.04.2004 Curtea Constituțională apreciază că dispozițiile Legii 309/2002 referitoare la categoria de beneficiari sunt constituționale deoarece "este dreptul suveran al statului de a acorda despăgubiri unor persoane, cetățeni români, de a stabili categoriile de persoane, cuantumul despăgubirilor acordate, condițiile care trebuie îndeplinite pentru a beneficia de aceste drepturi". În același sens sunt și deciziile Curtii Constituționale nr 213/2004 și 254/2005.

6.17. Colegiul Director a analizat existența celui de-al doilea element constitutiv al unei fapte de discriminare, existența criteriului de discriminare. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării astfel cum este definită în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale care este concretizat, materializat în fapt și care constituie mobilul principal al actului sau faptului discriminatoriu, care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit indus și criteriul interzis de lege.

6.18. În acest sens, raportându-ne la petitia dedusă soluționării, Colegiul Director reține deciziile Curții Constituționale prin care s-a statuat că **principiul egalității nu se opune ca o lege să stabilească reguli diferite în raport cu persoane care se află în situații diferite.** (Decizia nr.256 din 17 iunie 1997, Decizia nr.154/2001, M.Of. nr.387/2001, CDH 2001, p.914–915) De asemenea, atât în doctrina, cât și în jurisprudența constituțională s-a statuat în mod constant că **principiul egalității în fața legii nu înseamnă uniformitate, ci presupune instituirea unui tratament egal în situații care nu sunt diferite.** De aceea, nu sunt excluse, ci, dimpotrivă, sunt admise soluții legislative diferite pentru situații diferite. (Decizia nr.113/2001, M.Of. nr.317/2001, CDH 2001, p.757; Decizia nr.139/2001, M.Of. nr.330/2001, CDH 2001, p.851) **Curtea Constituțională a reținut că instituirea unor reglementări juridice diferențiate în privința drepturilor și obligațiilor unor categorii de cetățeni care se află în situații diferite nu este contrară art.16 alin (1) din Constituție.** (Decizia nr.294/2001, M.Of.nr.21/2002)

6.19 Coroborând aceste aspecte cu faptele care fac obiectul petiției și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art.2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicata, în cauză nu se poate reține întrunirea

cumulativă a elementelor privind un tratament de deosebire, restricție, excludere, preferință între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit datorită unuia din criteriile prevăzute de lege și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admite excepția lipsei calității procesuale de reclamat a Ministerului Apărării
2. faptele prezentate nu constituie acte de discriminare conform Ordonanței de Guvern nr. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;
2. clasarea dosarului;
3. se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;
4. o copie a hotărârii se va transmite **Ministerului Apărării**

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

COMȘA CORINA NICOLETA - Membru

ISTVAN HALLER – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

IONITĂ GHEORGHE - Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA - Membru

Data redactării 28.08.2008

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

